

Wyrok z dnia 17 lipca 2008 r.

II PK 359/07

Uprzednie przywrócenie do pracy nie stanowi negatywnej przesłanki procesowej prawomocnego osądzenia sprawy (art. 379 pkt 3 k.p.c.) w postępowaniu o roszczenie wynikające z kolejnego rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę, nawet gdy przyczyny podane w pismach rozwiązujących są tożsame.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 lipca 2008 r. sprawy z powództwa Elżbiety S. przeciwko Gimnazjum w S. o przywrócenie do pracy, na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 31 lipca 2007 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy w Słupsku wyrokiem z 31 lipca 2007 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Chojnicach z 5 kwietnia 2007 r., w ten sposób, że oddalił powództwo Elżbiety S. o przywrócenie do pracy. Sprawa dotyczyła drugiego rozwiązania stosunku pracy z dniem 28 lutego 2007 r. na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Wskazaną przyczyną było przekroczenie okresu niezdolności do pracy ponad 182 dni. Pozwane Gimnazjum podało, że okres ten trwał od 30 maja 2005 r. do 27 lutego 2006 r., to jest łącznie 274 dni. Poprzednia sprawa sądowa, zakończona przywróceniem powódki do pracy, również dotyczyła rozwiązania stosunku pracy powódki (z dniem 28 lutego 2006 r.) w tym samym trybie. Jako przyczynę wskazano czasową niezdolność do pracy spowodowaną chorobą od 30 maja 2005 r. do 24 lutego 2006 r., łącznie 271 dni. Sąd Pracy w Chojnicach przyczynę zwolnienia uznał za nieuzasadnioną i wyrokiem z 30 marca 2006 r., [...] uwzględnił powództwo, a Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku wyrokiem z 26

czerwca 2006 r. oddalił apelację Gimnazjum [...]. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku przywracającego do pracy powódce został udzielony urlop dla poratowania zdrowia na okres od 26 czerwca 2006 r. do 26 lutego 2007 r.

W obecnej sprawie Sąd Rejonowy ocenił, że pracodawca po przywróceniu powódki do pracy ponownie rozwiązał z nią stosunek pracy w oparciu o tę samą podstawę prawną i powołując się na tę samą przyczynę, która leżała u podstaw poprzedniego zwolnienia z pracy. Szkoła w oparciu o tę samą podstawę prawną (art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela) i powołując tę samą przyczynę (okres niezdolności do pracy) nie mogła ponownie rozwiązać z powódką stosunku pracy. Zdaniem Sądu Rejonowego odmienne stanowisko przekreślałoby znaczenie prawomocnego wyroku o przywróceniu do pracy i stwarzałoby możliwość wielokrotnego rozpoznawania przez sąd analogicznych spraw, u podstaw których leżałaby kolejna decyzja pracodawcy, oparta na zakwestionowanej już uprzednio przez sąd podstawie. Z tych względów ponowne rozwiązanie z powódką stosunku pracy z końcem lutego 2007 r., nie mogło odnieść skutku i dlatego została przywrócona do pracy na podstawie art. 56 § 1 k.p.

W apelacji Gimnazjum zarzuciło, iż przekroczenie niezdolności do pracy ponad 182 dni trwało od 30 maja 2005 r. do 28 lutego 2007 r., łącznie 639 dni. Pomiedzy poprzednim i obecnym rozwiązaniem stosunku pracy zmienił się istotnie stan faktyczny.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa wskazał, że Sąd Rejonowy naruszył art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Powódka nie była uprawniona do zasiłku chorobowego ponad 182 dni i o dalszy okres zasiłku nie można było przedłużyć. Okres zasiłku chorobowego (182 dni) upłynął 27 listopada 2005 r. Do 22 stycznia 2006 r. powódka nie nabyła jeszcze prawa do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie prawa do urlopu dla poratowania zdrowia. W poprzedniej sprawie Sądy Rejonowy i Okręgowy wyszły z założenia, że skoro pozwana nie rozwiązała stosunku pracy, to po złożeniu wniosku winna udzielić powódce urlop dla poratowania zdrowia, co też uczyniła po przywróceniu jej do pracy. Jednakże na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela łączny okres niezdolności do pracy z powodu choroby mógł trwać 182 dni plus 12 miesięcy, czyli do 27 listopada 2006 r. Błędne udzielenie zasiłku chorobowego ponad 182 dni, a następnie urlopu dla poratowania zdrowia, przekroczyło czasową granicę ochrony przed rozwiązaniem stosunku pracy. Brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela jest kategoryczne i

uprawnia do rozwiązania stosunku pracy, gdy łączny okres niezdolności do pracy przekracza wskazane w nim 182 dni i 12 miesięcy. Rozwiązanie stosunku pracy z powódką było zasadne, gdyż w dacie składania oświadczenia o rozwiązaniu, okres wskazany w art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela był przekroczony. Odmienny był zatem stan faktyczny w obecnej sprawie.

Skargę kasacyjną powódka oparła na zarzucie nieważności postępowania wobec uprzedniego prawomocnego osądzenia sprawy - art. 379 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. Pomimo prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Chojnicach z 30 marca 2006 r. o niezgodności rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela pozwane Gimnazjum ponownie rozwiązało stosunek pracy na tej samej podstawie prawnej i faktycznej - z powodu czasowej niezdolności do pracy w okresie od 30 maja 2005 r. do 27 lutego 2006 r. Niezasadna jest ocena Sądu Okręgowego, iż w tej sprawie zachodzi odmienny stan faktyczny, albowiem po wyczerpaniu prawa do zasiłku chorobowego, powódce został udzielony urlop dla poratowania zdrowia. Obie decyzje pozwanego o rozwiązaniu stosunku pracy dotyczą identycznego okresu niezdolności do pracy od 30 maja 2005 r. do 20 lutego 2007 r., identycznej podstawy prawnej i nie obejmują okresu urlopu dla poratowania zdrowia. Wyrok Sądu Rejonowego w Chojnicach z 30 marca 2006 r. korzysta z powagi rzeczy osądzonej i nie można skutecznie prowadzić postępowania w tym samym przedmiocie i między tymi samymi stronami. Powódka wniosła o uchYLENIE w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zarzut skargi nie uzasadnia jej wniosku. Gdyby przyjąć nieważność postępowania ze względu na przyczynę określoną w art. 379 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c., to wniosek skargi nie mógłby poprzestawać na uchyleniu wyroku Sądu Okręgowego, gdyż i postępowanie przed Sądem Rejonowym byłoby niedopuszczalne. Wszak uprzednie osądzenie sprawy stanowi bezwzględnie negatywną przesłankę procesu powodującą odrzucenie pozwu (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.). Przy takiej nieważności postępowania Sąd Najwyższy orzeka na podstawie art. 398¹⁹ k.p.c., czyli uchyla wydane w sprawie wyroki i odrzuca pozew.

Konsekwentnie - przyjmując dalej założenie procesowe skargi - efekt byłby taki, że pozostawałoby oświadczenie pozwanego pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy z końcem lutego 2007 r. Zostało złożone i jako zdarzenie prawne (oświadczenie woli) nie jest nieważne (nieistniejące). Zatem powódka byłaby pozbawiona sądowej kontroli rozwiązania stosunku pracy.

Skarżąca nie ma więc racji w twierdzeniu, że przywrócenie do pracy - po pierwotnym rozwiązaniu stosunku pracy z końcem lutego 2006 r. - stanowiło osądzenie sprawy uniemożliwiające kolejne rozwiązanie stosunku pracy z końcem lutego 2007 r. Nie istnieje wszak dla pracodawcy prawny zakaz kolejnego rozwiązania stosunku pracy. Inną sprawą jest jego zgodność z prawem, lecz jest to ocena leżąca w sferze prawa materialnego. Skargę zaś oparto tylko na podstawie procesowej i niezasadnym zarzucie nieważności postępowania ze względu na uprzednie osądzenie sprawy. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę tylko w granicach wskazanej podstawy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Pierwsze i drugie rozwiązanie stosunku pracy powódki stanowiły inne zdarzenia prawne, gdyż ich skutki prawne nie były takie same. Pierwsze rozwiązało stosunek pracy z dniem 28 lutego 2006 r., drugie z dniem 27 lutego 2007 r. Już tylko ta różnica wskazuje, że przedmiot rozstrzygania w obu sprawach nie był tożsamy (art. 366 k.p.c.). Po każdym rozwiązaniu stosunku pracy powódka miała odrębne roszczenia. Prawomocny wyrok w pierwszej sprawie miał tylko powagę rzeczy osądzonej co do pierwszego rozwiązania stosunku pracy. Orzeczenie to nie stanowiło stanu powagi rzeczy osądzonej dla sprawy wynikłej z drugiego rozwiązania stosunku pracy. Pierwsze postępowanie temporalnie nie mogło obejmować ponownego rozwiązania stosunku pracy. Kolejne rozwiązanie stosunku pracy wywoływało skutek rozwiązujący stosunek pracy i podlegało odrębnej kontroli sądowej. Wobec związania Sądu Najwyższego podstawą i zarzutem skargi (przy czym nieważność postępowania uwzględniana jest z urzędu) bez znaczenia jest okoliczność na ile różniły się przyczyny rozwiązania stosunku pracy podane w pismach rozwiązujących. Jak wskazano inne okoliczności decydowały tu o braku tożsamości spraw, a więc kolejne oświadczenie pracodawcy rozwiązujące stosunek pracy w innym terminie, po pierwotnym jego rozwiązaniu i przywróceniu powódki do pracy. Choć Sąd Okręgowy nie uchwycił tej podstawowej różnicy i inaczej argumentował, to ostatecznie zarzut skargi nie jest zasadny i dlatego została ona oddalona na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

=====